

บทบาทพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคปกติวิถีใหม่
ในตำบลพยอม อำเภовังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*

THE ROLES OF SANGHA ON THE BUDDHIST PROPAGATION IN NEW
NORMAL IN PHAYOM SUB DISTRICT, WANG NOI DISTRICT
AYUTTHAYA PROVINCE

พระธนัญชัย กนตปณโณ, นิกธ สรียราช, พระอุดมสิทธิธนายก (กำพล คุณงกรโ)
Phra Thananchai Kantapanyo, Nigorn srirat, Phraudomsitthinayok (Kampol Kunangkaro)
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Corresponding Author E-mail: phrathanonchai@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. ศึกษาระดับบทบาท 2. ศึกษาเปรียบเทียบ 3. ศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะที่มีต่อบทบาทพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคปกติวิถีใหม่ ในตำบลพยอม อำเภовังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี การวิจัยเชิงปริมาณแจกแบบสอบถามกับประชาชน จำนวน 391 คน วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที ค่าเอฟ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 11 รูปหรือคน และการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับความคิดเห็นของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยในระดับมากทุกด้าน 2. ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทพระสงฆ์กับการเผยแผ่ในยุคปกติวิถีใหม่ โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ 3. ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ ได้แก่ 1) พระสงฆ์บางรูปเท่านั้นที่มีโอกาสจะทำให้งานบวรศรัทธาได้ 2) พระสงฆ์บางรูปยังขาดเทคนิคด้านการเผยแผ่ 3) พระสงฆ์ส่วนใหญ่พระสงฆ์ไม่ทราบถึงนโยบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนา 4) การจัดตั้งองค์กรเผยแผ่พระพุทธศาสนายังไม่เข้มแข็งเท่าที่ควร

5) ข้อเสนอแนะ คณะสงฆ์ควรเข้มงวดพระภิกษุในอาวาสของตนปรับตัวในสังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรมจำเป็นต้องมีเทคนิคใหม่ ๆ

คำสำคัญ: บทบาทพระสงฆ์; การเผยแผ่พระพุทธศาสนา; ยุคปกติวิถีใหม่

Abstract

The objectives of this research article are: 1. Study role levels 2. Comparative study 3. Study problems, obstacles, and suggestions regarding the role of monks and propagation. Buddhism in the new normal era in Phayom Subdistrict, Wang Noi District, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. It is a combined method research. Quantitative research distributed questionnaires to 391 people analyze the obtained data by finding frequency, percentage, mean, and standard deviation. Hypotheses were tested by t-test, F-value, one-way analysis of variance. and qualitative research Using interviews with key informants, 11 figures or people, and content analysis to accompany the context.

The results of the research found that: 1. The level of public opinion Overall, it is at a high level. with an average equal to When considering the details in each aspect, it was found that There is a high average level in all aspects. 2. People with different personal factors. There is an overall opinion on the role of monks and the propagation in the new normal era. They are significantly different at the 0.01 level. Therefore, the set hypothesis is accepted 3. Problems, obstacles, and suggestions include: 1) Only some monks have abilities that may undermine faith. 2) Some monks lack propagation techniques. 3) Most monks do not know. Regarding the policy of propagating Buddhism 4) The establishment of organizations to propagate Buddhism is not as strong as it should be 5) Suggestions: The Sangha should strictly adjust the monks in their monasteries to adjust to the society they are living in Multiculturalism requires new techniques.

Keywords: The Role of Monks; Propagation of Buddhism; A New Normal Era

บทนำ

พระสงฆ์ถือเป็นศาสนบุคคลที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก มีบทบาทในการขับเคลื่อนพระพุทธศาสนาทั้งในแง่ของผู้นำจิตวิญญาณ ผู้นำเรื่องจารีต ประเพณีและพิธีกรรมต่าง ๆ เป็นแหล่งยึดเหนี่ยวจิตใจของพุทธศาสนิกชน และเป็นผู้ที่เลื่อมใสในคำสอนของพระพุทธเจ้า พร้อมทั้งปฏิบัติตามหลักพระธรรมวินัย ประพฤติปฏิบัติชอบด้วยตนเอง ทำหน้าที่สั่งสอนให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม (พระมหาพงศ์ปณต ญาณเวที และคณะ, 2562) โดยในปัจจุบันพระสงฆ์มีบทบาทหลายประการ ได้แก่ การเผยแผ่ประชาสัมพันธ์ วิทยากร ครู อาจารย์ นักเทศน์ นักเขียน สังคมสงเคราะห์ พระธรรมทูต นักวิชาการ เป็นต้น (พระธีรณัติ ธีรธมโม, 2555) ซึ่งเป็นภาระหน้าที่ในการช่วยเหลือสังคม ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยไม่ทอดทิ้งสังคมเหมือนอย่างที่เคยทั่วไป เข้าใจ ทำให้ประชาชนและสังคมมองเห็นคุณค่าของพระสงฆ์มากขึ้น การที่พระสงฆ์ทำหน้าที่ช่วยเหลือคนยากจนทำให้พวกเขาเหล่านั้นรู้สึกว่าจะไม่ได้ถูกสังคมทอดทิ้ง แต่การให้ความช่วยเหลือของพระสงฆ์ นั้นไม่ได้ทำการประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชนทราบเท่าที่ควร ขาดการสนับสนุนจากภาครัฐและ ภาคเอกชนถึงมีก็น้อย ในปัจจุบันพระสงฆ์ได้เริ่มมีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ สิ่งพิมพ์ ทางอินเทอร์เน็ต ได้มีการทำการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ ทำให้ประชาชนทั่วไปเริ่มที่จะได้รับทราบความเป็นไปในบทบาทของพระสงฆ์ นับเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจชาวพุทธให้เห็นคุณค่าของศาสนาและประพฤติกรรมให้มีคุณธรรม ซึ่งการมีคุณธรรมนับเป็นสิ่งสำคัญสำหรับคนในปัจจุบัน และจำเป็นอย่างยิ่งที่พระสงฆ์ต้องเข้ามามีบทบาทเพิ่มมากขึ้น สอนให้คนหันมาสร้างความคิด ชัดเกลาคิดใจ ให้เรียนรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาด้วยการเรียนการสอนมิใช่เฉพาะปริยัติเท่านั้น แต่ยังมีสอนปฏิบัติและจะส่งผลถึงปฏิเวธในอนาคต

บทบาทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในยุคสมัยใหม่ เริ่มเห็นชัดขึ้นตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งโรงเรียนขึ้นในวัดตามหัวเมืองต่าง ๆ (พระครูสังฆรักษ์สาธ บุญเอก, 2558) เท่ากับการส่งเสริมพระพุทธศาสนาให้เจริญแพร่หลายเป็นการวางรากฐาน โรงเรียนหัวเมืองในปัจจุบันด้วย แต่การที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมุ่งที่จะให้พระสงฆ์มีบทบาทในการบำรุงส่งเสริมการศึกษาของชาติ มีการตราเป็นพระราชบัญญัติกำหนดให้พระสงฆ์ตั้งแต่เจ้าอาวาสขึ้นมา จนถึงระดับสูงสุดมีหน้าที่ในการบำรุงการศึกษานั้นเป็นการแสดงให้เห็นถึงพระบรมราโชบายของรัชกาลที่ 5 ที่ทรงเห็นคุณค่าของการศึกษาในวัด ซึ่งนับเป็นการ วางรากฐานการศึกษาของชาติ ในปีพุทธศักราช 2445 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศใช้ พระราชบัญญัติลักษณะการปกครองคณะสงฆ์ เป็นการจัดสังฆมณฑลให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ทว่าพระราชอาณาจักร แสดงให้เห็นถึงพระวิสัยทัศน์อันยาวไกลที่ต้องการเผยแผ่ให้พระพุทธศาสนา รุ่งเรืองถาวร พระสงฆ์จึงมีบทบาทและหน้าที่

เกี่ยวข้องกับบ้าน วัด โรงเรียนหรือรัฐบาลมีความสัมพันธ์กันมาโดยตลอด เพราะพระพุทธศาสนาประกอบด้วยพุทธบริษัท 4 จึงต้องมีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันชาวบ้านก็ต้องพึ่งวัดพึ่งพระสงฆ์ การเรียนรู้หลักธรรมจากพระสงฆ์ พระสงฆ์ดำรงอยู่ได้ด้วย อุบาสก อุบาสิกาซึ่งในสังคมปัจจุบัน มักจะเห็นได้ว่าประชาชนเกิดปัญหามากขึ้น เช่น ปัญหาเสพติด ปัญหาเด็กและเยาวชน ปัญหาครอบครัว เป็นต้น เนื่องจากคนส่วนใหญ่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการ ประพฤติตนตามหลักธรรมคำสอนทางศาสนาให้ดีเท่าที่ควร ซึ่งปัญหาส่วนหนึ่งมาจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมทั้งในส่วนของสภาพเศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม โดยเฉพาะในยุคสมัยใหม่ที่มีเทคโนโลยีทันสมัยมากขึ้น ต่างมุ่งที่จะประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงปากท้องของตนเท่านั้น โดยขาดการเรียนรู้และการเข้าถึงหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา จึงส่งผลทำให้ด้านจิตใจเริ่มเสื่อมถอย แม้ การพัฒนาด้านเทคโนโลยีจะมีความทันสมัยมากขึ้น แต่ไม่สามารถที่จะเข้ามาแก้ไขปัญหาในสังคมได้อย่างแท้จริงจึงจำเป็นต้องอาศัยพระสงฆ์ที่มีความรู้ความสามารถเป็นผู้นำทางปัญญาได้แนะนำ หรือ เผยแผ่หลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาผ่านสื่อที่มีรูปแบบต่าง ๆ ในยุคสมัยใหม่เพื่อจะทำให้พุทธศาสนิกชนเกิดความสนใจและเข้าถึงได้ง่าย ซึ่งบทบาทหน้าที่ของพระสงฆ์คือการได้ช่วยเหลือสังคมอย่างใกล้ชิด การทำหน้าที่ของพระสงฆ์มีหลักสำคัญคือเป็นผู้เผยแผ่ ใช้วิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ใช้วิธีการสื่อสารผ่านทางสถานวิทยุกระจายเสียง รวมถึงการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น ยูทูบ เฟสบุ๊ก ไลน์ ตามความเหมาะสมในยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลง (พระครูกิตติวรานุวัตร (ประยูร ธมฺมวโร) และคณะ, 2563)

จากข้อมูลดังกล่าวทำให้ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษา บทบาทพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคปฎิวัติวิถีใหม่ในตำบลพยอม อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา จะมีขีดความสามารถในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคปฎิวัติวิถีใหม่มากน้อยเพียงใด และมีวิธีใดบ้าง ที่จะทำให้เกิดประสิทธิผลในการเผยแผ่ได้มากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทพระสงฆ์กับการเผยแผ่ พระพุทธศาสนาในยุคปฎิวัติวิถีใหม่ ในตำบลพยอม อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชน ที่มีต่อบทบาทพระสงฆ์กับการ เผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคปฎิวัติวิถีใหม่ ในตำบลพยอม อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมาโดย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะที่มีต่อบทบาทพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคปกติวิถีใหม่ ในตำบลพยอม อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้วิธีการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ตามลำดับ

ประชากร และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ตำบลพยอม อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 391 คนและผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) จำนวน 11 รูปหรือคน แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 กลุ่มพระสงฆ์ จำนวน 3 รูป กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้นำท้องถิ่น จำนวน 2 คน กลุ่มที่ 3 กลุ่มข้าราชการ จำนวน 2 คน กลุ่มที่ 4 กลุ่มประชาชน จำนวน 3 คน และกลุ่มที่ 5 ผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งสังเคราะห์มาจากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะประเด็นศึกษาเกี่ยวกับ บทบาทพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคปกติวิถีใหม่ ในตำบลพยอม อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview Form) แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามจำนวน 25 ข้อ ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามจำนวน 20 ข้อ ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้วยการหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการหาค่า IOC ซึ่งให้ผู้เชี่ยวชาญ (Experts) จำนวน 5 รูปหรือคน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาทฤษฎี ด้านระเบียบวิธีวิจัย และด้านพระพุทธศาสนาหรือด้านการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่วิจัยเป็นผู้ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องแล้ว ทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 1) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) 2) ความคิดเห็นจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับบทบาทพระสงฆ์กับการเผยแผ่ พระพุทธศาสนาในยุคปฎิวัติใหม่ ในตำบลพยอม อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ใช้สถิติการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) 3) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อบทบาทพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคปฎิวัติใหม่ ในตำบลพยอม อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (T-Test) และค่าเอฟ (F-Test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจึงทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) 4) ข้อคำถามปลายเปิดที่แสดงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อบทบาทพระสงฆ์กับการเผยแผ่ พระพุทธศาสนาในยุคปฎิวัติใหม่ ในตำบลพยอม อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา วิเคราะห์โดยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Technic)

การวิจัยเชิงคุณภาพ การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบในการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลตามเทคนิคและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในลักษณะที่แตกต่างกันตามรูปแบบการวิจัย ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมวิเคราะห์และสังเคราะห์ สรุปผลและนำเสนอเขียนเป็นความเรียงทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนา

ผลการวิจัย

1.ระดับความคิดเห็นของประชาชน ที่มีต่อบทบาทพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคปฎิวัติใหม่ ในตำบลพยอม อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของประชาชน ที่มีต่อบทบาทพระสงฆ์กับการเผยแผ่ พระพุทธศาสนาในยุคปฎิวัติใหม่ ในตำบลพยอม อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม

บทบาทเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคปฎิวัติใหม่ ในตำบลพยอม อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม	ระดับการปฏิบัติการ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. สันติสนา ชี้แจงให้เห็นชัด	4.00	0.22	มาก
2. สมาทปนา ชวนให้ยอมรับเอาไปปฏิบัติ	4.27	0.54	มาก
3. สมุตเตสนา เราใจให้อาจากัญญะแล้วกล้า	4.23	0.47	มาก
4. สัมปหังสนา ปลอดภัยให้สดชื่นร่าเริง	4.23	0.48	มาก
โดยภาพรวม	4.18	0.37	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชน ที่มีต่อบทบาทการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคปกติวิถีใหม่ ในตำบลพยอม อำเภอลำปลายงัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X}$ = 4.18, S.D. = 0.37) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยในระดับมากทุกด้าน โดยด้านสมานพนา ชวนให้อยากมารับเอาไปปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ($\bar{X}$ = 4.27, S.D. = 0.54) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านสันตัสสนา ชี้แจงให้เห็นชัด คือ ($\bar{X}$ = 4.00, S.D. = 0.22)

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคปกติวิถีใหม่ ในตำบลพยอม อำเภอลำปลายงัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ ตามสมมติฐานการวิจัยดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคปกติวิถีใหม่ในตำบลพยอม อำเภอลำปลายงัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคปกติวิถีใหม่ในตำบลพยอม อำเภอลำปลายงัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคปกติวิถีใหม่ในตำบลพยอม อำเภอลำปลายงัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยาแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 4 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคปกติวิถีใหม่ในตำบลพยอม อำเภอลำปลายงัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน

3. ปัญหา และอุปสรรคในบทบาทพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคปกติวิถีใหม่ ในตำบลพยอม อำเภอลำปลายงัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยด้านบุคลิกภาพ มีบางรูปเท่านั้นที่มีอาจาระที่อาจจะทำให้บ้นทอนศรัทธาได้ เช่น การเดินบิณฑบาตที่ไม่สำรวม การสูบบุหรี่ ยาเสพติด การซื้อลอตเตอรี่ หรือ การทำผิดวินัยในด้านของโลภวิชชะ (ทางโลกติเตียน) เป็นต้น พระสงฆ์บางรูปไม่เป็นผู้สร้างความเชื่อมโยงศรัทธาของประชาชน บางรูปท่านยังไม่เข้าใจ เพราะการประชุมหรือ อบรมอาจจะไม่ค่อยบ่อยมาก พระสงฆ์ส่วนใหญ่ยังขาดเทคนิคด้านการเผยแผ่ ส่วนใหญ่เผยแผ่แบบเดิม ๆ ทุกวันธัมมัสสนะ อีกทั้งสถานีวิฑูย์ในตำบลพยอมซึ่งเป็นสถานิพระพุทธศาสนาได้โดนยุบ พระสงฆ์ขาดการประชาสัมพันธ์เผยแผ่ธรรมผ่านทางเครื่องกระจายเสียงของวัด ส่วนใหญ่จะเผยแผ่เป็นการ

ส่วนตัว เพราะจะต้องระวังในส่วนของวินัย หรือกฎระเบียบ อีกทั้งพระสงฆ์ไม่ทราบถึงนโยบายที่สำคัญเกี่ยวกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยตรงประชาชนในบาตรพระยามเข้าส่วนใหญ่ได้รับพรเป็นภาษาบาลี ไม่มีโอกาสที่พระสงฆ์จะการใช้การพุทธธรรมเพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยอ้อมพระสงฆ์ในตำบลพะยอมยังขาดผลผลิตสื่อในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่มีประสิทธิภาพการจัดตั้งองค์กรเผยแผ่พระพุทธศาสนาในตำบลยังไม่เข้มแข็งเท่าที่ควรและขาดการปลูกฝังให้เยาวชนรู้จักพระพุทธศาสนา

ข้อเสนอแนะบทบาทพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคปฎิวัติใหม่ในตำบลพะยอม อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยคณะสงฆ์ควรเข้มงวดพระภิกษุในอาวาสของตน ในอาจารย์ที่อาจจะทำให้บั่นทอนศรัทธาได้ พระสงฆ์ควรมีไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา เป็นการเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยอ้อม คณะสงฆ์ในตำบลพะยอมต้องปรับตัวในสังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรมและมีประชาชนที่ต้องทำมาหาเลี้ยงชีพ จำเป็นต้องมีเทคนิคใหม่ ๆ พระสงฆ์ควรมีประชาสัมพันธ์เผยแผ่ธรรมผ่านทางเครื่องกระจายเสียงของวัดเมื่อบรรยายธรรมแก่พุทธศาสนิกชนทั่วไปไปตามเวลาและสถานที่ ๆ เหมาะสม พระภิกษุ สามเณร จำเป็นต้องมีความรู้เรื่องการใช้สื่อในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เพราะจะต้องระวังในส่วนของวินัย หรือ กฎระเบียบที่เหมาะสม ควรมีนโยบายที่ชัดเจนในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยตรง ควรจัดตั้งองค์กรเผยแผ่พระพุทธศาสนาในตำบล และมีนักวิชาการที่นำหลักทางพระพุทธศาสนาที่เป็นพระสงฆ์มาเผยแผ่ให้แก่ประชาชนพระสงฆ์ควรมีกิจวัตรที่ครบถ้วน มีไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา จะสามารถสร้างศรัทธาและเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อวิธีการการเผยแผ่ พระพุทธศาสนาในยุคปฎิวัติใหม่ ในตำบลพะยอม อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยในระดับมากทุกด้าน โดยด้านสมาธิพบา ขวนให้อยากรับเอาไปปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านสันตัสสนา ชี้แจงให้เห็นชัด คือ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสิริสุวัฒนาภรณ์ (วินัย ปยวณโณ) (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทพระสงฆ์ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง : กรณีศึกษาชุมชนโคกหม้อพัฒนา อำเภอมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า บทบาทพระสงฆ์ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง : กรณีศึกษาชุมชนโคกหม้อพัฒนา อำเภอมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ด้านวิถีชีวิต และด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับ

งานวิจัยของ พระมหากำพล คุณงุโร (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของพระสงฆ์ในการอบรม จริยธรรมแก่เยาวชนในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระณัฐพงษ์ สิริวิโส (2555) ได้ทำวิจัยเรื่อง บทบาทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า พระสงฆ์มีการปฏิบัติงานด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคปฎิวัติใหม่ ในตำบลพยอม อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน โดยภาพรวม มีความคิดเห็นต่อบทบาทพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคปฎิวัติใหม่ในตำบลพยอม อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทพระสงฆ์กับการเผยแผ่ในยุคปฎิวัติใหม่ในตำบลพยอม อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทพระสงฆ์กับการเผยแผ่ในยุคปฎิวัติใหม่ในตำบลพยอม อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทพระสงฆ์กับการเผยแผ่ ในยุคปฎิวัติใหม่ในตำบลพยอม อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมุติฐานที่ตั้งไว้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฏฐกรณ์ นิลอรุณ (2552) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผลการวิจัย พบว่า จากการเปรียบเทียบ พบว่า ค่าเฉลี่ยการดำเนินงานตามระบบการจัดการความรู้หลังการทดลองมีค่าสูงกว่าก่อนการทดลอง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งระบบการจัดการความรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดังกล่าวมีสาระสำคัญโดยสังเขป แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระณัฐพงษ์ สิริวิโส (2555) ได้ทำวิจัยเรื่อง บทบาทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ เขตบางพลัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า บทบาทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร พบว่า การเปรียบเทียบบทบาทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ เขตบางพลัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอายุ พรรษา

วุฒิการศึกษานักธรรม วุฒิ การศึกษาทางเปรียญ และวุฒิการศึกษาสามัญ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะที่มีต่อบทบาทพระสงฆ์กับการเผยแผ่ พระพุทธศาสนาในยุคปฎิวัติใหม่ในตำบลพยอม อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม

3.1 ปัญหาและอุปสรรคใน บทบาทพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคปฎิวัติใหม่ ในตำบลพยอม อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา โดยด้าน บุคลิกภาพมีบางรูปเท่านั้นที่มีอาจารย์ที่อาจจะทำให้บัณฑิตศรัทธาได้ เช่น การเดิน บิณฑบาตที่ไม่สำรวม การสูบบุหรี่ ยาเสพติด การซื้อลอตเตอรี่ หรือ การทำผิดวินัยในด้าน ของโลกวัชชะ (ทางโลกติเตียน) เป็นต้น พระสงฆ์บางรูปไม่เป็นผู้สร้างความเชื่อมโยงศรัทธา ของประชาชน บางรูปท่านยังไม่เข้าใจ เพราะการประชุมหรือ อบรมอาจจะไม่ค่อยบ่อยมาก พระสงฆ์ส่วนใหญ่ยังขาดเทคนิคด้านการเผยแผ่ส่วนใหญ่เผยแผ่แบบเดิม ๆ ทุกวันพระ อีกทั้งสถานีวิฑูญในตำบลพยอมซึ่งเป็นสถานิพระพุทธศาสนาได้โดนยุบ พระสงฆ์ขาดการ ประชาสัมพันธ์เผยแผ่ธรรมผ่านทางเครื่องกระจายเสียงของวัด ส่วนใหญ่จะเผยแผ่เป็นการ ส่วนตัว เพราะจะต้องระวังในส่วนของวินัย หรือกฎระเบียบ อีกทั้งพระสงฆ์ไม่ทราบถึง นโยบายที่สำคัญเกี่ยวกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยตรงประชาชนใส่บาตรพระยามเช้า ส่วนใหญ่ได้รับพรเป็นภาษาบาลี ไม่มีโอกาสที่พระสงฆ์จะใช้การพูดธรรมะเพื่อเผยแผ่ พระพุทธศาสนาโดยอ้อมพระสงฆ์ในตำบลพยอมยังขาดผลผลิตสื่อในการเผยแผ่ พระพุทธศาสนาที่มีประสิทธิภาพการจัดตั้งองค์กรเผยแผ่พระพุทธศาสนาในตำบลยังไม่ เข้มแข็งเท่าที่ควรและขาดการปลูกฝังให้เยาวชนรู้จักพระพุทธศาสนา สอดคล้องกับงานวิจัย ของ พระครูอุทัยกิจจารักษ์ สุจิณโณ (2556) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการเผยแผ่ พระพุทธศาสนาขององค์กรปกครองคณะสงฆ์ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาขององค์กรคณะสงฆ์ภาค 2 มีปัญหาที่ชัดเจน องค์กรสงฆ์มีบุคลากร ไม่พอเพียงที่จะเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้องและถ่องแท้ พระนักเผยแผ่ที่มีความรู้ ความเข้าใจในหลักพระพุทธศาสนาอย่างถูกต้องถ่องแท้มีจำนวนจำกัด เห็นปัญหา ในการเผยแผ่ทำให้พุทธศาสนิกชนเกิดความสับสน และเข้าใจคลาดเคลื่อนไปจากความเห็น จริงตามหลักพระพุทธศาสนา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูญาณเพชรรัตน์ (เทวินทร์ ปิยะทสฺสี) (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ศักยภาพพุทธศาสนิกการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เพื่อเยาวชน ผลการวิจัยพบว่า พระสงฆ์ส่วนมากขาดทักษะความสามารถในการ สื่อสาร ธรรมะ ขาดแรงจูงใจในการเผยแผ่ ไม่ทำงานเป็นเครือข่าย และงบประมาณในการพัฒนา ศักยภาพพระสงฆ์ไม่เพียงพอ ด้านยุทธศาสตร์การพัฒนา ศักยภาพผู้เผยแผ่ ได้แก่ เสริม ศักยภาพ ปลูกฝังคุณสมบัติให้ผู้เผยแผ่ให้ความรู้ทางศาสตร์สมัยใหม่ และฝึกฝนทักษะ

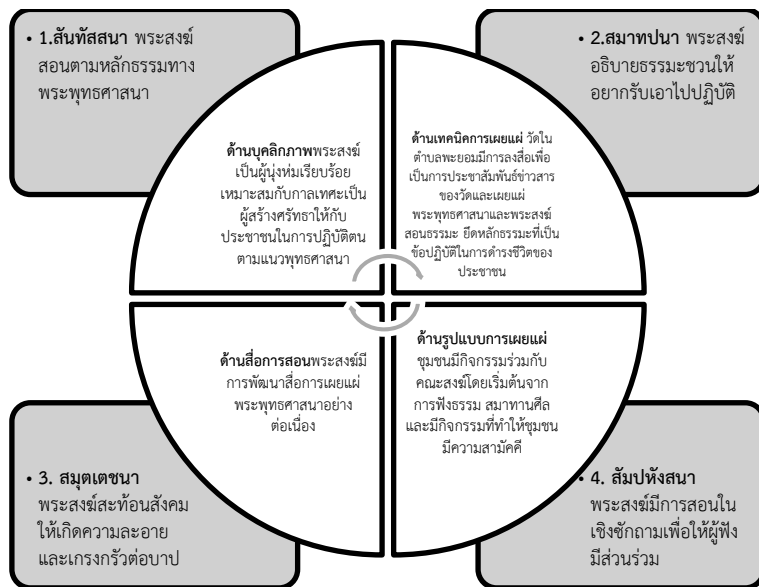
เทคนิคการสอนที่เน้น ผลลัพธ์ให้เยาวชนสามารถนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมกับช่วงวัยของตนสร้างการทำงานเป็นเครือข่าย ปลุกจิตสำนึกสร้างแรงจูงใจ และการบูรณาการหลักธรรมให้เข้ากับ เหตุการณ์ปัจจุบัน

3.2 ข้อเสนอแนะบทบาทพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคปกติวิถีใหม่ในตำบลพยอม อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยคณะสงฆ์ควรเข้มงวดพระภิกษุในอาวาสของตนในอาจาระที่อาจจะทำให้บั่นทอนศรัทธาได้ พระสงฆ์ควรมีไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา เป็นการเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยอ้อม คณะสงฆ์ในตำบลพยอมต้องปรับตัวในสังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรมและมีประชาชนที่ต้องทำมาหาเลี้ยงชีพ จำเป็นต้องมีเทคนิคใหม่ ๆ พระสงฆ์ควรมีประชาสัมพันธ์เผยแผ่ธรรมผ่านทางเครื่องกระจายเสียงของวัดเมื่อบรรยายธรรมแก่พุทธศาสนิกชนทั่วไปตามเวลาและสถานที่ ๆ เหมาะสม พระภิกษุ สามเณร จำเป็นต้องมีความรู้เรื่องการใช้สื่อในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เพราะจะต้องระวังในส่วนของวินัย หรือกฎระเบียบที่เหมาะสม ควรมีนโยบายที่ชัดเจนในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยตรง ควรจัดตั้งองค์กรเผยแผ่พระพุทธศาสนาในตำบล และมีนักวิชาการที่นำหลักทางพระพุทธศาสนาที่เป็นพระสงฆ์มาเผยแผ่ให้แก่ประชาชนพระสงฆ์ควรมีกิจวัตรที่ครบถ้วน มีไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา จะสามารถสร้างศรัทธาและเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูญาณเพชรรัตน์ (เทวินทร์ ปิยทสฺสี) (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ศึกษายุทธศาสตร์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อเยาวชน ผลการวิจัยพบว่า 1) พระสงฆ์ผู้เผยแผ่พระพุทธศาสนา จำเป็นต้องมีคุณลักษณะส่วนบุคคลที่หลากหลายประการ คือ คุณสมบัติของนักเผยแผ่ คุณสมบัติของ ผู้รู้ คุณสมบัติของกัลยาณมิตร และดำรงไว้ซึ่งปฏิบัติที่น่าเลื่อมใส 2) หลักธรรมคำสอนในทาง พระพุทธศาสนาที่นำไปเผยแผ่แก่เยาวชนควรมีลักษณะที่ดี เป็นเรื่องจริงไม่บิดเบือน เหมาะสมกับช่วงเวลาและเป็นเรื่องที่ได้รับการยอมรับด้านปัญหาและอุปสรรคในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เพื่อเยาวชนในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค 15 คือ พระสงฆ์ส่วนมากขาดทักษะความสามารถในการ สื่อสารธรรมะขาดแรงจูงใจในการเผยแผ่ ไม่ทำงานเป็นเครือข่าย และงบประมาณในการพัฒนา ศักยภาพพระสงฆ์ไม่เพียงพอ ด้านยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพผู้เผยแผ่ ได้แก่ เสริมศักยภาพและปลุกฝังคุณสมบัติให้ผู้เผยแผ่ให้ความรู้ทางศาสตร์สมัยใหม่ และฝึกฝนทักษะเทคนิคการสอนที่เน้น ผลลัพธ์ให้เยาวชนสามารถนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมกับช่วงวัยของตนสร้างการทำงานเป็นเครือข่าย ปลุกจิตสำนึกสร้างแรงจูงใจ และการบูรณาการหลักธรรมให้เข้ากับ เหตุการณ์ปัจจุบัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูอุทัย กิจจารักษ์ สุจินฺโธ (2556) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการเผยแผ่ พระพุทธศาสนาขององค์กรปกครองคณะสงฆ์ ผลการวิจัย พบว่า 1) รูปแบบการบริหารกิจการคณะสงฆ์มี

การดำเนินการตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 ซึ่งภารกิจดังกล่าวบางประการกำหนดไว้ในระเบียบกฎหมายเถรสมาคม แต่บางประการคงเห็นไปตามจารีตประเพณีที่ปฏิบัติสืบต่อมา

องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 แสดงให้เห็นบทบาทพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคปฎิวัติใหม่ในตำบลพะยอม อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังนี้

1. ด้านบุคลิกภาพ พระสงฆ์เป็นผู้มุ่งหมั่นเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะเป็นผู้สร้างศรัทธาให้กับประชาชนในการปฏิบัติตนตามแนวพุทธศาสนา มีบางรูปเท่านั้นที่มีอาจารย์ที่อาจจะทำให้บ้นทอนศรัทธาได้ เช่น การเดินบิณฑบาตที่ไม่สำรวม การสูบบุหรี่ ยาเสพติด การซื้อลอตเตอรี่ หรือ การทำผิดวินัยในด้านของโลภวิชชะ (ทางโลกติเตียน) เป็นต้น

2. ด้านเทคนิคการเผยแผ่ วัดในตำบลพะยอมมีการลงสื่อเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ข่าวสารของวัดและเผยแผ่พระพุทธศาสนาและพระสงฆ์สอนธรรมะ ยึดหลักธรรมะที่เป็นข้อปฏิบัติในการดำรงชีวิต พระสงฆ์บางรูปไม่เป็นผู้สร้างความเสมอไมศรัทธา

ของประชาชน แต่ก็ยังมีพระสงฆ์ส่วนใหญ่ยังขาดเทคนิคด้านการเผยแผ่ ส่วนใหญ่เผยแผ่แบบเดิม ๆ ทุกวันธัมมัสสนะ

3. ด้านสื่อการเผยแผ่พระสงฆ์มีการพัฒนาสื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างต่อเนื่องแต่ส่วนใหญ่พระสงฆ์ไม่ทราบถึงนโยบายที่สำคัญเกี่ยวกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยตรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในป่าตมพระยามเข้า ส่วนใหญ่ได้รับพรเป็นภาษาบาลี ไม่มีโอกาสที่พระสงฆ์จะการใช้การพุทธธรรมะเพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยอ้อม

4. ด้านรูปแบบการเผยแผ่ ชุมชนมีกิจกรรมร่วมกับคณะสงฆ์โดยเริ่มต้นจากการฟังธรรม สมาทานศีลและมีกิจกรรมที่ทำให้ชุมชนมีความสามัคคีและส่วนมากยังนับถือพระพุทธศาสนาการจัดตั้งองค์กรเผยแผ่พระพุทธศาสนาในตำบลยังไม่เข้มแข็งเท่าที่ควร

โดยคุณลักษณะของผู้เผยแผ่หรือ วิธีการเผยแผ่จากการศึกษาวิจัยพบว่า มีพุทธวิธีการเผยแผ่ 4 ส. สามารถสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. ด้านสันติสนา ชี้แจงให้เห็นชัดพระสงฆ์ในตำบลพะยอมมีการสอนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา แต่ขาดพระสงฆ์ที่เป็นต้นแบบในการแสดงธรรมและยังไม่ชัดเจนในเรื่องของการนำหลักธรรมเข้าไปประยุกต์กับชีวิตของประชาชน

2. ด้านสมานพนา ชวนให้อยากรับเอาไปปฏิบัติพระสงฆ์ในตำบลพะยอมอธิบายธรรมะชวนให้อยากรับเอาไปปฏิบัติ แต่หลาย ๆ วัดส่วนใหญ่เน้นในด้านของการสร้างพุทธสถานถาวรวัตถุมากกว่าการสร้างพระนักเทศน์

3. ด้านสมุตเตชนา เราใจให้อาจารย์แก้วกล้าพระสงฆ์มีต้นทุนด้านศรัทธาสามารถสะท้อนสังคมให้เกิดความละอายและเกรงกลัวต่อบาป แต่พระสงฆ์ไม่ชำนาญในการใช้สื่อ เทคโนโลยี จึงไม่ทำให้ประชาชนไม่สนใจและมองเป็นเรื่องที่ไม่ทันสมัย

4. ด้านสัมพันธสนา ปลอดภัยใจให้สดชื่นร่าเริง พระสงฆ์ในตำบลพะยอมมีการสอนในเชิงซักถามเพื่อให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม หากมีการปรับใช้ภาษาในการสื่อสารที่ง่ายขึ้นจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. คณะสงฆ์ควรมีนโยบายที่ชัดเจนในการบริหารจัดการพระพุทธศาสนาด้านการเผยแผ่ โดยมีการจัดตั้งองค์กรในตำบล ซึ่งบูรณาการจากโครงสร้างการบริหารกิจการพระพุทธศาสนาด้านการเผยแผ่ของมหาเถรสมาคม

2. คณะสงฆ์และสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาควรทำโครงการ 1 วัด 1 นักเผยแผ่เพื่อสร้างต้นแบบพระสงฆ์ต้นแบบในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

3. คณะสงฆ์และสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาควรณรงค์ให้พระสงฆ์สามารถใช้สื่อการเผยแผ่ธรรมะได้อย่างถูกต้องและเกิดประโยชน์สูงสุด

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. คณะสงฆ์ สำนักงานพระพุทธศาสนา และประชาชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาควรมีกิจกรรมในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาร่วมกัน โดยใช้เวลาในวันธัมมัสสวนะเป็นวัดนัดในการทำกิจกรรม

2. คณะสงฆ์ควรส่งเสริมการใช้สื่อในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยส่งพระสงฆ์ไปอบรม หรือ มีการจัดอบรมการใช้สื่อภายในวัด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัยเรื่อง บทบาทพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคปกติวิถีใหม่ ในระดับจังหวัดและในเขตพื้นที่อื่น ๆ

2. ควรทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคปกติวิถีใหม่ ในระดับจังหวัดและในเขตพื้นที่อื่น ๆ

3. ควรทำวิจัย ภาวะผู้นำเชิงพุทธกับการพัฒนาการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคปกติวิถีใหม่ ในระดับจังหวัดและในเขตพื้นที่อื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- ณัณศภรณ์ นิลอรุณ. (2552). การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ดุชนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระครูกิตติวรานุวัตร (ประยูร ธมฺมวโร) และคณะ. (2563). บทบาทพระสงฆ์ในการสืบสานวัฒนธรรมไทย. วารสาร มหาจุฬานาครทรรศน์, 3(1), 468-487.
- พระครูญาณเพชรรัตน์ (เทวินทร์ ปิยะทสฺสี). (2558). ยุทธศาสตร์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเชิงรุก. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, 2(2), 80-93.
- พระครูสังฆรักษ์สาธิต บัญเอก. (2558). พุทธวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ไทยในสมัยปัจจุบัน. วารสารนิตยสารเสียงธรรมจากมหายาน, 1(1), 1-14.
- พระครูสิริวิวัฒนาภรณ์ (วินัย ปิยะฉฺโณ). (2555). บทบาทพระสงฆ์ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง: กรณีศึกษาชุมชนโคกหม้อพัฒนา อำเภอมะนังราชบุรี จังหวัดราชบุรี (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- พระครูอุทัยกิจจารักษ์ สุจินโณ. (2556). รูปแบบการบริหารจัดการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาขององค์กร ปกครองคณะสงฆ์ ภาค 2 (ดุสิตนิพนธ์พุทธศาสตร์ ดุสิตบัณฑิต สาขาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระณัฐพงษ์ สิริวิโส. (2555). บทบาทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธีรนิติ ธีรธมโม. (2555). บทบาทพระธรรมทูตในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหากำพล คุณงกโร. (2550). ศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ในการอบรมจริยธรรมแก่เยาวชนในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาพงศ์ปณต ญาณเวที และคณะ. (2562). บทบาทของพระสงฆ์ในการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา ในเขตตำบลในเมือง จังหวัดนครราชสีมา. วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมการบริหารคน, 2(1), 10-21.